

به همکاری‌های دریایی، علمی-تحقیقاتی و زیست‌محیطی است. این مسئله دربرگیرنده موضوعات متنوعی برای همکاری متقابل از جمله مسئله امنیت کشتی‌رانی، صنعت تولید و ساخت کشتی، نظارت بر کشتی‌رانی، صیادی، گردشگری دریایی، مبارزه با قاچاق کالا و مواد مخدر است. امروزه دیگر هیچ‌یک از هشت کشور حاشیه‌ی خلیج فارس به‌تنهایی نمی‌توانند در مورد مسائل ذکرشده، بدون در نظر گرفتن منافع دیگر همسایگان فعالیت کنند. درگذشته این دولت‌ها در مواردی مثل فعالیت‌های دریایی و ساخت جزایر مصنوعی بدون هماهنگی با دیگر دولت‌های منطقه دست به اقداماتی زده‌اند که پیامدهای ناگواری برای محیط‌زیست شکننده‌ی حوزه‌ی خلیج فارس داشته است. بسیاری از موضوعات فوق در صورت عدم همکاری منطقه‌ای، می‌تواند تهدیدی علیه امنیت این کشورها باشد و در صورت همکاری می‌تواند تبدیل به فرصتی مناسب برای توسعه‌ی این کشورها شود. مقابله با قاچاق مواد مخدر و کالا و یا حفاظت از محیط‌زیست، فعالیت‌هایی نیستند که یک یا دو کشور بتوانند از عهده‌ی آن برآیند. برای نمونه مسئله‌ی گردوغبار و یا بحران کمبود آب آشامیدنی در کشورهای حوزه‌ی خلیج فارس، مسائلی هستند که تنها با همکاری همه‌ی کشورهای منطقه حل و فصل می‌شود. در موضوع گردوغبار، عربستان بیشترین تولیدکننده گردوغبار در منطقه است؛ و اردن، سوریه، عراق منابع دیگری از تولید گردوغبار هستند؛ این درحالی‌است که پیامدهای این مسئله همه‌ی کشورهای منطقه، به‌ویژه ایران را متأثر می‌سازد.

۳-۶. نزدیکی جغرافیایی و ظرفیت بازار جهان اسلام

یکی دیگر از زمینه‌های همکاری کشورهای منطقه خلیج فارس، نزدیکی جغرافیایی و وجود ظرفیت بالا برای ایجاد بازار مشترک جهان اسلام است. دولت‌های منطقه به‌خصوص ایران و عربستان با تغییر جهت‌گیری سیاست خارجی خود از رویکرد امنیتی به رویکرد توسعه محور، می‌توانند با همکاری متقابل طرحی را برای تشکیل بازار مشترک جهان اسلام اجرا کنند. این بازار می‌تواند در ابتدا در بین کشورهای منطقه‌ی خلیج فارس تشکیل گردد و به‌تدریج به همه‌ی کشورهای خاورمیانه و هم‌چنین ترکیه و برخی کشورهای آسیای مرکزی، آسیای شرقی و جنوب شرقی